

Konvencija protiv mučenja i drugih svirepih, nehumanih ili ponižavajućih kazni ili postupaka¹

Države potpisnice ove Konvencije,
smatrajući da, u skladu sa principima proklamovanim u Povelji Ujedinjenih nacija, priznavanje jednakih i neotuđivih prava svim članovima ljudske zajednice predstavlja osnovu slobode, pravednosti i mira u svetu,
priznajući da ta prava proizilaze iz dostojanstva koje je neodvojivo, od ljudske ličnosti,
smatrajući da države, u skladu sa Poveljom, a naročito sa njenim članom 55 treba da podstiču opšte i stvarno poštovanje prava čoveka i osnovnih sloboda,
vodeći računa o članu 5. Opšte deklaracije o pravima čoveka i o članu 7 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, koji propisuju da niko ne sme biti podvrgnut mučenju ili svirepim, nehumanim ili ponižavajućim kaznama ili postupcima,
vodeći računa takođe o Deklaraciji o zaštiti svih lica od mučenja i drugih svirepih, nehumanih ili ponižavajućih kazni ili postupaka, koju je Generalna skupština usvojila 9. decembra 1975. godine,
želeći da povećaju efikasnost borbe protiv mučenja i drugih svirepih, nehumanih ili ponižavajućih kazni ili postupaka u svetu,
sporazumele su se o sledećem:

PRVI DEO

Član 1.

1. Po ovoj Konvenciji, izraz "mučenje" označava svaki čin kojim se nekom licu namerno nanose velike patnje, fizičke ili duševne, sa ciljem da se od njega ili od nekog trećeg lica dobiju obaveštenja ili priznanja, da se kazni za neko delo koje je ono ili neko treće lice počinilo, ili se sumnja da ga je počinilo, da se uplaši ili da se na njega izvrši pritisak, ili da se neko treće lice uplaši i na njega izvrši pritisak, ili iz bilo koje druge pobude zasnovane na bilo kakvom obliku diskriminacije, kad takav bol ili takve patnje nanosi službeno lice ili neko drugo lice koje deluje po službenoj dužnosti ili na osnovu izričitog naloga ili pristanka službenog lica. Taj izraz ne odnosi se na bol i na patnje koje proizilaze isključivo iz zakonitih kazni, neodvojivi su od njih ili njima izazvani.

2. Ovaj član ne ograničava nijedan međunarodni instrument ili nacionalni zakon koji sadrži ili može sadržati odredbe šireg dometa.

Član 2.

1. Sve države članice preduzimaju delotvorne zakonske, administrativne, sudske i druge mere radi sprečavanja mučenja na čitavoj teritoriji pod njihovom nadležnošću.

2. Isključuje se mogućnost pozivanja na neku izuzetnu okolnost, bez obzira da li je to ratno stanje, pretnja ratom, unutrašnja politička nestabilnost ili bilo koje drugo vanredno stanje, da bi se opravdalo mučenje.

3. Naređenje pretpostavljenog ili javnih vlasti ne može se navoditi kao opravdanje za mučenje.

Član 3.

---

¹ Usvojena i otvorena za potpis, ratifikaciju i pristupanje Rezolucijom Generalne skupštine UN br. 39/46 od 10. decembra 1984. godine. Stupila na snagu 26. juna 1987. u skladu sa članom 27 (1). Jugoslavija je potpisala i ratifikovala ovu Konvenciju. Objavljena u Službenom listu (Međunarodni ugovori) br. 9/91.

1. Nijedna država neće prognati, vratiti (*refouler*) ili izručiti neko lice drugoj državi ako ima ozbiljne razloge da veruje da će u toj državi to lice biti, izloženo mučenju.

2. Da bi utvrdile da li postoje ovi razlozi nadležne vlasti će uzeti u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući i eventualno postojanje činjenice da u dotičnoj državi postoji ozbiljno, flagrantno ili masovno kršenje ljudskih prava.

Član 4.

1. Sve države potpisnice obavezuju se da se akti mučenja smatraju prestupima po njihovom krivičnom pravu. Isto važi i za pokušaj sprovođenja mučenja i za sve druge postupke bilo kog lica koji predstavljaju saučesništvo ili sudelovanje u nekom činu mučenja.

2. Sve države potpisnice predvideće za te prestupe odgovarajuće kazne, u skladu sa težinom prestupa.

Član 5.

1. Sve države potpisnice preduzimaju potrebne mere da bi osigurale svoju nadležnost u vezi s prestupima predviđenim članom 4, u sledećim slučajevima:

a) Kad je prestup učinjen na bilo kom delu teritorije koji potpada pod nadležnost te države, ili u avionu ili brodu registrovanom u toj državi;

b) Kad je pretpostavljeni počinitelj tog dela državljanin dotične države;

c) Kad je žrtva državljanin dotične države i kad ta država to smatra shodnim.

2. Sve države potpisnice preduzimaju takođe mere potrebne za uspostavljanje svoje nadležnosti u vezi ovih prestupa u slučaju kad se pretpostavljeni počinitelj nalazi na bilo kom delu teritorije koji potpada pod njihovu nadležnost i kada ga ne izručuju u skladu sa članom 8, nekoj od država naznačenih u stavu 1. ovog člana.

3. Ova Konvencija ne potire nikakvu kaznenu nadležnost koja je u skladu sa nacionalnim zakonima.

Član 6.

1. Ako na osnovu ispitivanja podataka kojim raspolažu ustanove da okolnosti to opravdavaju, sve države potpisnice na čijoj se teritoriji nalazi lice za koje postoji sumnja da je počinilo prestup iz člana 4 obezbeđuju pritvaranje tog lica ili preduzimaju druge pravne mere da bi se osiguralo njegovo prisustvo. To pritvaranje i te mere moraju biti u skladu sa zakonodavstvom dotične zemlje i mogu se primenjivati samo tokom perioda potrebnog da se pokrene postupak krivičnog gonjenja ili izručivanja.

2. Dotična država odmah otvara prethodnu istragu radi utvrđivanja činjenica.

3. Sva lica pritvorena na osnovu stava 1 ovog člana mogu odmah stupiti u vezu sa najbližim nadležnim predstavnikom države čije državljanstvo imaju ili, ako je reč o licima bez državljanstva, sa predstavnikom države u kojoj obično borave.

4. Kad država stavi neko lice u pritvor na osnovu odredaba ovog člana, ona odmah obaveštava države naznačene u stavu 1 člana 5 o tom pritvaranju i o okolnostima koje ga opravdavaju. Država koja pokreće prethodnu istragu na osnovu stava 2 ovog člana u najkraćem roku saopštava zaključke te istrage dotičnim državam i obaveštava ih o tome da li namerava da primeni svoju nadležnost.

Član 7.

1. Ako država potpisnica na čijoj je teritoriji otkriveno lice za koje se pretpostavlja da je počinilo prestup iz člana 4 ne izruči to lice, onda ona, u

slučajevima predviđenim članom 5, predaje taj slučaj svojim organima nadležnim za krivično gonjenje.

2. Ti organi donose odluku na isti način kao u slučaju teških prekršaja opšteg prava po zakonu dotične države. U slučajevima predviđenim stavom 2 člana 5, pravila o dokazima koja se primenjuju prilikom gonjenja i osude ne mogu nikako biti manje stroga od pravila koja se primenjuju u slučajevima predviđenim stavom 1 člana 5.

3. Svim licima protiv kojih je otvoren postupak gonjenja za neki od prestupa sadržanih u članu 4 zagantovan je pravedan tretman u svim fazama postupka.

Član 8.

1. Svi prekršaji predviđeni članom 4 se automatski podrazumevaju u svim ugovorima o ekstradiciji zaključenim između država potpisnica. Države potpisnice obavezuju se da obuhvate te prekršaje svim ugovorima o ekstradiciji koje između sebe zaključuju.

2. Ako država potpisnica koja uslovljava ekstradiciju postojanjem ugovora o tome dobije od neke druge države potpisnice sa kojom nema ugovor o ekstradiciji, zahtev za izručenje, ona može smatrati ovu Konvenciju pravnim osnovom za ekstradiciju u slučaju pomenutih prestupa. Ekstradicija se obavlja u skladu sa uslovima koje predviđa pravo države od koje se traži ekstradicija.

3. Države potpisnice koje ne uslovljavaju ekstradiciju postojanjem ugovora priznaju pomenute prestupe kao osnovu za međusobno izručivanje lica, u skladu sa uslovima predviđenim pravom države od koje se traži izručenje.

4. U odnosima među državama potpisnicima se, u slučaju izručenja, smatra da su navedeni prestupi izvršeni i na mestu njihovog stvarnog izvršenja, i na teritoriji koja se nalazi pod jurisdikcijom država koje treba da ustanove svoju nadležnost u skladu sa stavom 1 člana 5.

Član 9.

1. Države potpisnice pružaju jedne drugima najširu pravnu pomoć, u čitavom krivičnom postupku koji se odnosi na prestupe iz člana 4, uključujući i saopštavanje svih dokaza kojima raspolažu i koji su neophodni za ostvarivanje ciljeva krivičnog postupka.

2. Države potpisnice ispunjavaju svoje obaveze iz stava 1 ovog člana u skladu sa ugovorima o međusobnoj pravnoj pomoći koje su eventualno sklopile.

Član 10.

1. Sve države potpisnice vode računa o tome da instrukcije i informacije u vezi sa zabranom mučenja budu sastavni deo obuke civilnog ili vojnog osoblja zaduženog za primenu zakona, medicinskog osoblja, javnih službenika i drugih lica koja su na bilo koji način uključena u čuvanje, ispitivanje ili tretman bilo kog uhapšenog lica, lica u pritvoru ili lica u zatvoru.

2. Sve države potpisnice unose pomenutu zabranu u pravila ili instrukcije donetim u vezi sa dužnostima ili poslovima tih lica.

Član 11.

Sve države potpisnice sistematski kontrolišu pravila, uputstva, metode i praksu u istrazi i odredbe u vezi sa nadzorom i tretmanom lica koja su iz bilo kojih razloga uhapšena, pritvorena ili u zatvoru na čitavoj teritoriji koja potpada pod njihovu nadležnost, da bi se izbeglo da dođe do slučajeva mučenja.

Član 12.

Sve države potpisnice vode računa o tome da nadležne vlasti u najkraćem roku pristupe nepristrasnoj istrazi kad god postoje osnovani razlozi da se veruje da je na teritoriji koja potpada pod njihovu nadležnost počinjeno neko delo mučenja.

Član 13.

Sve države potpisnice osiguravaju svim licima koja tvrde da su bila podvrgnuta mučenju na teritoriji koja potpada pod njihovu nadležnost pravo da podnesu žalbu nadležnim vlastima dotične države koje će odmah pristupiti ispitivanju njihovog slučaja. Biće preduzete mere da se lice koje je podnelo žalbu i svedoci zaštite od svih maltretiranja ili zastrašivanja zbog podnete žalbe ili bilo kakve izjave koju bi mogli dati.

Član 14.

1. Sve države potpisnice, u svom pravnom sistemu, garantuju žrtvi mučenja pravo da dobije odštetu i da bude pravedno i adekvatno oštećena, uključujući tu i sredstva potrebna za njen što potpuniji oporavak. U slučaju da žrtva umre od posledica mučenja, njeni naslednici imaju pravo na odštetu.

2. Ovaj član ne utiče na pravo odštete koje bi žrtva ili bilo koje drugo lice imali po nacionalnim zakonima.

Član 15.

Sve države potpisnice obezbeđuju da izjava za koju se ustanovi da je dobijena mučenjem ne bude iskorišćena kao dokaz u nekom procesu, osim protiv osobe optužene za mučenje kao dokaz kako je ta izjava data.

Član 16.

1. Sve države potpisnice obavezuju se da će na čitavoj teritoriji koja potpada pod njihovu nadležnost zabraniti sva dela koja predstavljaju svirepe, nehumane ili ponižavajuće kazne i postupke koji nisu činovi mučenja u onom smislu u kom je to definisano u prvom članu, u slučaju kad ta dela čini neki zvanični službenik ili neko drugo lice koje deluje po službenoj dužnosti, ili se ta dela čine uz izričiti ili prećutni nagovor ili pristanak tih lica. Posebno se ističe da se obaveze navedene u članovima 10, 11, 12 i 13 mogu primenjivati i tako što će se izraz mučenja zameniti drugim izrazima koji označavaju svirepe, nehumane ili ponižavajuće kazne ili tretmane.

2. Ove odredbe ne utiču na odredbe bilo kog drugog međunarodnog instrumenta ili nacionalnog zakona koji zabranjuje svirepe, nehumane ili ponižavajuće kazne i postupanja ili se odnosi na ekstradiciju i progon.

DRUGI DEO

Član 17.

1. Osniva se Komitet protiv mučenja (u daljem tekstu Komitet), čije su funkcije utvrđene u tekstu koji sledi. Komitet se sastoji od deset eksperata koji imaju visoki moralni ugled i koji su priznati stručnjaci za oblast ljudskih prava, a koji služe u ličnom svojstvu. Te stručnjake biraju države potpisnice, vodeći računa o pravednoj geografskoj zastupljenosti i o interesu Komiteta da u njegovom radu sudeluju neke ličnosti koje imaju posebno pravno iskustvo.

2. Članovi Komiteta biraju se tajnim glasanjem sa liste na kojoj se nalaze kandidati koje su predložile države potpisnice. Svaka država potpisnica može da predloži jednog kandidata koga je odabrala među svojim državljanima. Države potpisnice vode računa o tome da je preporučljivo imenovati kandidate koji su

članovi Komiteta za ljudska prava ustanovljenog na osnovu Međunarodnog pakta o građanstvu i političkim pravima i koji su raspoloženi da budu članovi Komiteta protiv mučenja.

3. Članovi Komiteta biraju se na sastancima država potpisnica koji se održavaju svake druge godine i koje saziva generalni sekretar UN. Na tim sastancima, na kojima kvorum čine dve trećine država potpisnica, bira se Komitet u čiji sastav ulaze kandidati koji dobiju najveći broj glasova i apsolutnu većinu glasova predstavnika država potpisnica, koji su prisutni i koji su glasali.

4. Prvi izbor biće obavljen najkasnije šest meseci po stupanju ove Konvencije na snagu. Najmanje četiri meseca pre svakog izbora za Komitet, generalni sekretar OUN upućuje pisma državama potpisnicima sa pozivom da imenuju svoje kandidate u roku od tri meseca. Generalni sekretar sastavlja listu tako imenovanih kandidata, koje ređa po abecednom redu, naznačavajući državu koja ih je imenovala, i upućuje tu listu državama potpisnicima.

5. Članovi Komiteta biraju se na četiri godine. Mogu se ponovo birati ako su ponovo kandidovani. Međutim, za pet od deset članova izabranih na prvom biranju mandat će isteći posle dve godine, odmah posle prvog izbora; imena tih pet članova izvući će žrebom predsednik sednice pomenute u stavu 3 ovog člana.

6. Ako neki član odbora umre, podnese ostavku na svoju funkciju ili iz bilo kojih drugih razloga nije više u mogućnosti da obavlja svoje dužnosti u Komitetu, država potpisnica koja ga je kandidovala imenuje među svojim državljanima drugog stručnjaka koji će biti član Komiteta do isteka mandata člana koga zamenjuje, s tim da to imenovanje mora odobriti većina država potpisnica. Smatra se daje to odobrenje dato ako polovina ili više od polovine država potpisnica ne ulože protivno mišljenje u roku od šest nedelja od trenutka kad ihje generalni sekretar OUN obavestio o predloženom imenovanju.

7. Države potpisnice snose troškove članova Komiteta za period tokom koga ovi obavljaju funkcije u Komitetu.

Član 18.

1. Komitet bira svoj biro čiji je mandat dve godine. Članovi biroa mogu biti ponovo birani.

2. Komitet sam izrađuje svoj poslovnik; međutim, on mora sadržati sledeće odredbe:

a) za kvorum je potrebno prisustvo 6 članova;

b) odluke Komiteta donose se većinom glasova prisutnih članova.

3. Generalni sekretar UN stavlja na raspolaganje Komitetu osoblje i prostorije potrebne za efikasno obavljanje funkcija koje su mu poverene ovom Konvencijom.

4. Generalni sekretar UN saziva prvu sednicu članova Komiteta. Posle te prve sednice Komitet se sastaje u svim prilikama koje predviđa njegov poslovnik.

5. Države potpisnice snose troškove proistekle iz održavanja sastanaka država potpisnica i sastanaka Komiteta, uključujući i naknadu Ujedinjenim nacijama za sve troškove, kao što su troškovi za osoblje i prostorije koje UN budu stavile na raspolaganje u skladu sa stavom 3. ovog člana.

Član 19.

1. Države potpisnice podnose, preko generalnog sekretara UN, izveštaje Komitetu o merama koje su preduzele da bi ostvarile obaveze proistekle iz ove Konvencije, i to u roku od jedne godine od dana kad ova Konvencija stupi na snagu za svaku od njih. Države potpisnice zatim svake četvrte godine podnose dopunske izveštaje o svim novim preduzetim merama, kao i sve ostale izveštaje koje Komitet traži.

2. Generalni sekretar UN prosleđuje te izveštaje svim državama potpisnicama.

3. Komitet proučava svaki izveštaj i može u vezi sa njim da daje opšte komentare, koje smatra umesnim i koje saopštava dotičnoj državi potpisnici. Ta država kao odgovor može da uputi Komitetu sve primedbe koje smatra korisnim.
4. Komitet može, po sopstvenom nahođenju, da odlučuje o tome da li će u godišnji izveštaj koji piše u skladu sa članom 24 uneti sve komentare koje je dao u skladu sa stavom 3 ovog člana, praćene primedbama koje je u vezi sa tim dobio od dotičnih država potpisnica. Ako dotična država članica to zahteva, Komitet može da navede i njen izveštaj podnet u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 20.

1. Ako Komitet dobije pouzdana obaveštenja koja, po njegovom mišljenju, osnovano upućuju na to da se na teritoriji neke države potpisnice sistematski sprovodi mučenje, on poziva tu državu da sa njim sarađuje na preispitivanju tih obaveštenja i da mu, u tom cilju, uputi svoje primedbe u vezi sa tim predmetom.
2. Vodeći računa o svim eventualnim primedbama dotične države potpisnice, i o svim relevantnim obaveštenjima kojima raspolaže, Komitet može, ako smatra daje to opravdano, zadužiti jednog ili više svojih članova da pristupe poverljivoj istrazi i da mu hitno podnesu izveštaj o tome.
3. Ako se sprovodi istraga u skladu sa stavom 2. ovog člana, Komitet traži saradnju dotične države potpisnice. U dogovoru sa tom državom potpisnicom, istraga može obuhvatiti i posetu njenoj teritoriji.
4. Pošto je preispitao zaključke člana ili članova koji su mu podneli izveštaj, u skladu sa stavom 2 ovog člana, Komitet upućuje te zaključke dotičnoj državi potpisnici sa svim komentarima i sugestijama koje smatra umesnim s obzirom na situaciju.
5. Čitav rad Komiteta koji se odvija u vezi sa predmetom pomenutim u stavovima 1-4 ovog člana je poverljiv i, u svim etapama tog rada, nastoji da se postigne saradnja sa dotičnom državom potpisnicom. Kad je rad u vezi sa istragom vođenom na osnovu stava 2 ovog člana završen, Komitet može, posle konsultovanja sa dotičnom državom potpisnicom, u godišnji izveštaj koji sastavlja u skladu sa članom 24 uneti kratak izveštaj o rezultatima tog rada.

Član 21.

1. Sve države potpisnice ove Konvencije mogu, u skladu sa ovim članom, izjaviti u svakom momentu da priznaju nadležnost Komiteta da prima i ispituje saopštenja u kojima neka država potpisnica tvrdi da neka druga država potpisnica ne izvršava svoje obaveze proistekle iz ove Konvencije. Ova obaveštenja mogu biti primljena i ispitivana u skladu sa ovim članom jedino ako dolaze od države potpisnice koja je izjavila da priznaje nadležnost Komiteta. Komitet neće prihvatiti nikakvo obaveštenje u vezi sa državom potpisnicom koja nije dala takvu izjavu. U pogledu obaveštenja prihvaćenih u skladu sa ovim članom, primenjuje se sledeći postupak:
  - a) Ako neka država potpisnica ove Konvencije smatra da neka druga država koja je takođe potpisnica ove Konvencije ne primenjuje njene odredbe, ona može, pismenim saopštenjem, skrenuti toj državi pažnju na to pitanje. U roku od tri meseca od dana prijema saopštenja, država kojoj je saopštenje upućeno pružiće državi koja gaje uputila objašnjenja ili druge pismene izjave koje rasvetljavaju to pitanje i koje moraju sadržati, koliko je god to moguće i korisno, indikacije o njenim pravilima postupka, o svim sredstvima priziva bilo da su već korišćena, da je postupak po njima u toku, bilo da će tek započeti.
  - b) Ako u roku od šest meseci od dana kad je dotična država primila originalno saopštenje, to pitanje ne bude regulisano na obostrano zadovoljstvo dve zainteresovane države, i jedna i druga imaju pravo da ga podnesu Komitetu, putem službenog obaveštenja Komitetu i drugoj zainteresovanoj državi.

- c) Komitet može biti nadležan za pitanje koje mu je podneto u skladu sa ovim članom tek kad se uveri da su svi raspoloživi interni prizivi iskorišćeni i iscrpeni, u skladu sa opšte priznatim principima međunarodnog prava. To pravilo se ne primenjuje u slučajevima kad postupci priziva prevazilaze razumne rokove, ni u slučajevima kad je malo verovatno da bi postupci priziva pružili zadovoljenje licu koje je žrtva kršenja ove Konvencije;
- d) Sednice na kojima Komitet razmatra saopštenja predviđena ovim članom održavaju se iza zatvorenih vrata;
- e) Osim u slučajevima predviđenim tačkom c), Komitet stavlja svoje usluge na raspolaganje zainteresovanim državama potpisnicama, da bi se postiglo sporazumno rešenje pitanja, zasnovano na poštovanju obaveza predviđenih ovom Konvencijom. U tom cilju, Komitet može, ako to smatra poželjnim, formirati ad hoc komisiju za izmirenje;
- f) U svim pitanjima koja su mu podneta u skladu sa ovim članom, Komitet može od zainteresovanih država potpisnica definisanih tačkom b) tražiti da mu pruže sva relevantna obaveštenja;
- g) Zainteresovane države članice definisane u tački b) imaju pravo na to da njihovi predstavnici prisustvuju ispitivanju slučaja od strane Komiteta i na to da upućuju svoje primedbe usmeno ili pismeno ili u bilo kom drugom vidu;
- h) Komitet mora podneti izveštaj u roku od dvanaest meseci od dana kad je dobio službeno obaveštenje predviđeno tačkom b) ovog člana;
- i) Ako se nade rešenje u skladu sa odredbama iz tačke a), Komitet se u svom izveštaju ograničava na to da kratko izloži činjenice i nađeno rešenje;
- j) Ako nije nađeno rešenje u skladu sa odredbama iz tačke e) Komitet se u svom izveštaju ograničava na to da ukratko izloži činjenice; tekst pismenih primedbi i zapisnik koji sadrži usmene primedbe upućene od strane zainteresovanih država potpisnice prilažu se izveštaju. Za svako pitanje, izveštaj se upućuje zainteresovanim državama potpisnicama.

2. Odredbe ovog člana stupiće na snagu kad države potpisnice ove Konvencije budu dale izjavu predviđenu stavom 1 ovog člana. Tu izjavu države potpisnice predaju generalnom sekretaru UN, koji prosleđuje njenu kopiju ostalim državama potpisnicama. Te izjave mogu se povući u svakom trenutku putem službenog obaveštenja upućenog generalnom sekretaru. To povlačenje izjave ne utiče na preispitivanje pitanja sadržanih u obaveštenju koje je već podneto u skladu sa ovim članom; nikakvo drugo saopštenje neke države članice u skladu sa ovim članom neće biti prihvaćeno po prijemu od strane generalnog sekretara službenog obaveštenja o povlačenju izjave, sem ako zainteresovana država potpisnica ponovo ne podnese izjavu.

Član 22.

1. Sve države potpisnice ove Konvencije mogu, u svakom momentu, u skladu sa ovim članom, da izjave da priznaju nadležnost Komiteta da prima i preispituje saopštenja podneta od strane ili u ime pojedinaca, koji se nalaze u njihovoj nadležnosti, a koji tvrde da su žrtve kršenja odredaba ove Konvencije od strane neke države potpisnice. Komitet ne prima nikakva saopštenja koja se odnose na države potpisnice koje nisu dale pomenutu izjavu.

2. Komitet proglašava neprihvatljivim sva saopštenja podneta u skladu sa ovim članom ako su anonimna ili ako smatra da predstavljaju zloupotrebu prava da se podnose takva saopštenja, ili ako nisu u skladu sa odredbama ove Konvencije.

3. Sa izuzetkom odredbi iz stava 2 ovog člana, Komitet podnosi sva saopštenja koja su mu predata u skladu sa ovim članom na uvid državi potpisnici ove Konvencije koja je dala izjavu u skladu sa stavom 1 i koja je navodno prekršila neku od odredaba ove Konvencije. U roku od šest meseci, dotična država podnosi Komitetu, u pisanoj formi, objašnjenja i izjave koji rasvetljavaju dotično pitanje, i navodi mere koje je eventualno preduzela da bi popravila to stanje.

4. Komitet preispituje saopštenja primljenau skladu sa ovim članom vodeći računa o svim informacijama koje su mu date od strane ili u ime pojedinca ili zainteresovane države potpisnice.

5. Komitet neće pristupiti ispitivanju nijednog saopštenja podnetog od strane pojedinca u skladu sa ovim članom dok se prethodno ne uveri u sledeće:

a) Da se isto pitanje ne preispituje u tom trenutku od strane neke druge međunarodne instance za istragu ili rešavanje takvih pitanja;

b) Da je pojedinac iscrpeo sve raspoložive interne prizive; to pravilo se ne primenjuje ako procedure priziva prevazilaze razumne rokove ili ako je malo verovatno da će pružiti zadovoljenje pojedincu koji je žrtva kršenja ove Konvencije.

6. Komitet preispituje saopštenja predviđena ovim članom na zatvorenim sednicama.

7. Komitet saopštava svoje konstatacije zainteresovanoj državi potpisnici i pojedincu.

8. Odredbe ovog člana stupiće na snagu kad pet država potpisnica ove Konvencije da izjavu predviđenu stavom I ovog člana. Tu izjavu država potpisnica daje generalnom sekretaru UN koji prosleđuje njenu kopiju ostalim državama potpisnicama. Ta izjava može se povući u svakom trenutku putem službenog obaveštenja koje se upućuje generalnom sekretaru. Povlačenje izjave nema uticaja na preispitivanje pitanja koja su predmet saopštenja kojeje već predato u skladu sa ovim članom; nikakvo drugo saopštenje podneto od strane ili u ime nekog pojedinca neće biti prihvaćeno u skladu sa ovim članom pošto generalni sekretar dobije službeno obaveštenje o povlačenju izjave, osim ako zainteresovana država potpisnica ponovo ne da izjavu.

Član 23.

Članovi Komiteta i članovi ad hoc komisije za izmirenje koji mogu biti imenovani u skladu sa tačkom e) stava 1 člana 21 imaju pravo na olakšice, privilegije i imunitete priznate ekspertima u misiji UN, onako kako su sadržani u relevantnim odeljcima Konvencije o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih nacija.

Član 24.

Komitet podnosi državama potpisnicima i Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija godišnji izveštaj o svojim aktivnostima u vezi sa primenom ove Konvencije.

TREĆI DEO

Član 25

1. Ova Konvencija je otvorena i sve države je mogu potpisati.

2. Ova Konvencija mora biti ratifikovana. Instrumenti ratifikovanja biće podneti generanom sekretaru UN.

Član 26

Sve države mogu pristupiti ovoj Konvenciji. Pristupanje se obavlja podnošenjem instrumenta pristupa generalnom sekretaru UN.

Član 27.

1. Ova Konvencija stupiće na snagu tridesetog dana po danu deponovanja kod generalnog sekretara UN dvadesetog instrumenta ratifikacije ili pristupanja.

2. Za sve države koje budu ratifikovale ovu Konvenciju ili joj budu pristupile posle deponovanja dvadesetog instrumenta ratifikacije ili pristupanja, Konvencija

će stupiti na snagu tridesetog dana po danu podnošenja instrumenta ratifikacije ili pristupanja od strane te države.

Član 28.

1. Svaka država može u trenutku potpisivanja ili ratifikovanja ove Konvencije ili u trenutku kad joj pristupa izjaviti da ne priznaje nadležnost koja se Komitetu daje članom 20.
2. Država potpisnica koja izrazi svoje uzdržavanje u skladu sa odredbama u stavu 1. ovog člana može u svakom trenutku da promeni stav i da o tome uputi službeno obaveštenje generalnom sekretaru UN.

Član 29.

1. Sve države potpisnice ove Konvencije mogu da predlažu amandmane i da taj predlog podnesu generalnom sekretaru UN. Generalni sekretar će saopštiti predlog o amandmanu država potpisnica i tražiće od njih da ga obaveste da li se slažu sa tim da se sazove konferencija država potpisnica da bi se predlog preispitao i da bi se o njemu glasalo. Ako se u roku od četiri meseca posle takvog saopštenja najmanje jedna trećina država potpisnica izjasni u prilog sazivanja takve konferencije, generalni sekretar će organizovati konferenciju pod okriljem UN. Svi amandmani usvojeni većinom glasova država potpisnica koje su prisutne na konferenciji i koje su glasale biće podneti od strane generalnog sekretara na usvajanje svim državama potpisnicama.
2. Amandman usvojen u skladu sa odredbama iz stava 1 ovog člana stupiće na snagu onda kad dve trećine država potpisnica obaveste generalnog sekretara OUN da su ga prihvatile u skladu sa postupkom predviđenim njihovim ustavom.
3. Kad amandmani stupe na snagu, biće obavezni za sve države potpisnice koje su ih prihvatile, a ostale države potpisnice imaće obavezu u odnosu na odredbe ove Konvencije i na prethodne amandmane koje su prihvatile.

Član 30.

1. Svi sporovi između dve ili više država potpisnica u pogledu tumačenja ili primene ove Konvencije koji se ne mogu rešiti putem pregovora podnose se na arbitražu na zahtev jedne od tih država. Ako u roku od šest meseci od dana podnošenja zahteva za arbitražu, te države ne uspeju da se slože oko organizovanja arbitraže, bilo koja od njih može podneti spor Međunarodnom sudu pravde podnoseći zahtev u skladu sa statutom tog suda.
2. Svaka država može, u trenutku kad potpisuje ovu Konvenciju kad je ratifikuje ili kad joj pristupa, izjaviti da se ne oseća obaveznom da poštuje odredbe iz stava 1. ovog člana. Ni druge države potpisnice nemaju obaveze definisane tim paragrafom prema državi potpisnici koja je izjavila da se uzdržava od njegovog poštovanja.
3. Država koja bude izjavila da se uzdržava u skladu sa stavom 2 ovog člana, može u svakom momentu da povuče tu izjavu putem službenog obaveštenja upućenog generalnom sekretaru UN.

Član 31.

1. Država potpisnica može da odustane od ove Konvencije putem pismenog obaveštenja upućenog generalnom sekretaru UN. Odustajanje stupa na snagu godinu dana posle dana prijema tog službenog obaveštenja od strane generalnog sekretara.
2. Takvo odustajanje ne oslobađa državu potpisnicu obaveza koje ima u skladu sa ovom Konvencijom u pogledu svih činjenja ili nečinjenja pre datuma kad

odustajanje bude stupilo na snagu niti će ono biti prepreka za nastavljajanje preispitivanja svih pitanja koja su već bila podneta Komitetu.

3. Posle datuma stupanja na snagu odustajanja države potpisnice, Komitet ne prihvata preispitivanje nikakvog novog pitanja u vezi sa tom državom.

Član 32.

Generalni sekretar UN obaveštavaće sve države članice UN i sve države koje su potpisale ovu Konvenciju ili su joj pristupile o sledećem:

a) o potpisima, ratifikacijama i pristupanjima prispelim u skladu sa članovima 25 i 26;

b) o datumu stupanja na snagu Konvencije u skladu sa članom 27 i o datumu stupanja na snagu svih amandmana u skladu sa članom 29;

c) o odustajanjima dobijenim u skladu sa članom 31.

Član 33.

1. Ova Konvencija čiji tekstovi na engleskom, arapskom, kineskom, španskom, francuskom i ruskom su podjednako punovažni biće deponovana kod generalnog sekretara OUN.

2. Generalni sekretar OUN uputiće svim državama overenu kopiju ove Konvencije.

(Prevod preuzet iz "Jugoslovenske revije za međunarodno pravo" br: I-2/1989. Prevela V. Ilijin).